

Hoofdkantoor Arcade intelligent gebouw met dubbele glazen huid | De totaalbelevens van Fitland XL Suytkade |
Het Nieuwe Centrum: Waddinxveen krijgt eindelijk een echt winkelhart | Deo Neo verbindt omringende buurten

Tekst | Ronald Schalekamp Beeld | Hootsmans architectuurbureau

UITNODIGEND VERNIEUWD JUSTITIEGEBOUW IN ZWOLLE

Het bestaande Zwolse gerechtsgebouw stamt uit 1977, maar werd nog geen tien jaar later reeds te klein bevonden. Na een lange periode van plannen en voorbereiden ging in 2010 de grootschalige renovatie en uitbreiding van start. Een vriendelijke, open en transparante uitstraling is niet wat je verwacht van een gerechtsgebouw. Toch is het juist dit aspect dat de nieuwbouw typeert. Daarmee is niet alles gezegd, want de uitnodigende buitenkant herbergt een draagconstructie die zijn weerga niet kent.

Het oorspronkelijke, gesloten ontwerp voor het gerechtsgebouw te Zwolle (van architect Jo Kruger) aan de Luttenbergstraat is door het architectuurbureau van Hootsmans nieuw leven ingeblazen. In twee omvangrijke fasen ontstaat een nieuw, tijdloos gerechtsgebouw. Op de opvallende nieuwbouw, maart 2013 afgerond, volgt de complete renovatie van bestaande delen, inclusief het vernieuwen van installaties en het vervangen van gevelpuien.

Onder het inmiddels voltooide nieuwbouwdeel bevindt zich een tweelaagse parkeerkelder van 7.900 m². Verder zijn afgezien van de raadkamer voor de rechters, de verhoorkamers en de cellen – op de begane grond – alle gebouwdelen van de nieuwbouw goed zichtbaar. Het bestaande gebouw sluit straks aan op de nieuwe publieksentree. De publieke laag op de eerste verdieping bestaat uit een dubbele laag met een omloop (publieke wachtruimte), zittingszalen, raadkamers en bibliotheek. Hierboven bevinden zich drie verdiepingen met kantoren. Aansluitend bij de betreffende functie, heeft elke laag een eigen constructieprincipe, installatieconcept en materiaalgebruik voor het interieur. Heeft de eerste nieuwbouwlaag nog deels een gesloten karakter; de bovenbouw is compleet transparant. Die bovenbouw – tot 25 meter hoog – is op een speelse wijze schuin op de onderlaag geplaatst, waardoor die op een aantal hoekpunten tot wel acht meter uitkraagt.

VAN GESLOTEN NAAR OPEN

De nieuwbouw is direct naast het bestaande gerechtsgebouw geplaatst; tegenover het Provinciehuis van Overijssel en het stadspark de Wezenlanden. In het ontwerp staat volgens projectmanager Jan Brinkhuis van de Rijksgebouwendienst de omgeving centraal. "Verschillende vlakken en hoogtes van de gevel worden bepaald door de omliggende bebouwing. Hierdoor vormt de nieuwbouw een vanzelfsprekend onderdeel van de huidige bebouwing." Architect Rob Hootsmans van Hootsmans architectuurbureau bv haakt aan: "Justitie wil dicht bij de burger staan. De rechtspraak is van

de samenleving en staat er middenin. Het bestaande gerechtsgebouw was naar binnen gekeerd – de bijnaam was ook wel 'de bunker' – en daarom hebben wij voor een omgekeerde uitstraling gekozen. Ondanks de strenge beveiligingsmaatregelen is dankzij de nieuwbouw een openheid ontstaan die past bij een publiek gebouw. Daarbij is door het ontwerp een zee van daglicht aanwezig in het gerechtsgebouw, wat een prettig en gezond milieu realiseert voor rechters, medewerkers en bezoekers."

STEDENBOUWKUNDIGE CONTEXT

Sinds 1985 zijn er vaker plannen gemaakt voor nieuwbouw van de rechtbank, onder meer door architect Gunnar Daan. De vorm van het huidige ontwerp door Hootsmans is met name bepaald door de reeds ►

"Openheid die past bij publiek gebouw".

Projectinfo

'KWALITEIT BRANDWERENDE VOORZIENINGEN GEWAARBORG'

Voor Brandex, leverancier van brandwerende voorzieningen, vormde het nieuwe Justitiegebouw in Zwolle een omvangrijke en uitdagende klus. De specialist uit Borne straalde de stalen damwand op kelderniveau om vervolgens een brandwerend coatingsysteem aan te brengen. Verder zorgde de landelijk opererende onderneming voor het brandwerend coaten en bekleden van diverse constructies in het opvallend transparante gebouw.

Het karwei nam het eerste halfjaar van 2012 in beslag. De damwanden werden tot op een reinheidsgraad van Sa 2½ gestraald, vervolgens op niveau -1 negentig minuten brandwerend geschilderd en voorzien van een beschermende topcoating. De constructie van de trappenhuizen werden brandwerend 'ingepakt', evenals de kolommen en liggers op de tweede verdieping. Ook de stalen dakconstructie van de entree en de hangstijlen kreeg een brandwerende bekleding. De brandwerende beplating is afkomstig van Promat en Gyproc en de coating van Leighs Paints.

Brandex hield keurig een digitaal logboek bij van de geleverde werkzaamheden en de daaraan verbonden prestaties. "Zodat controlerende instanties, zoals de brandweer, moeiteloos kunnen bekijken of de brandwerende voorzieningen aan de eisen voldoen. Bijvoorbeeld welke coating in welke laagdikte op welke constructie is aangebracht. Dat maakt de inspectie een stuk gemakkelijker", zegt Brandex-directeur Marc Roelofs.

Brandex is voorstander van transparant werken. De onderneming kan met documentatie aantonen dat volgens de erkende Kwaliteitsrichtlijn applicatie brandwerende coating wordt gewerkt. "Wij meten met speciale instrumenten of de laagdikte en de juiste primers en coatings volgens de specificatie is aangebracht", weet Roelofs. "Elk te behandelen bouwdeel krijgt een uniek nummer. Wij brengen de bekleding of coating aan zoals getest en voorgeschreven door de fabrikant."

SAMENWERKEND VERMOGEN EN EIGEN KWALITEITSEISEN

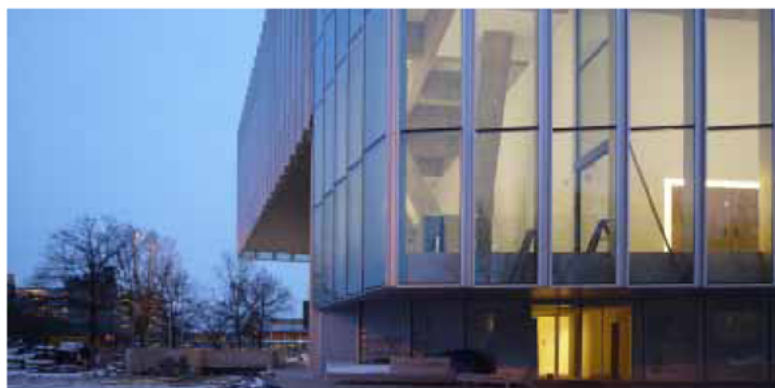
Het Justitiegebouw Zwolle huisvest vanaf 2014 zo'n vijfhonderd medewerkers. Onderdeel van de omvangrijke transformatie is de montage van 331 FSC-gecertificeerde, schilderklare binnendeuren, waaraan hoge eisen worden gesteld op het gebied van brandveiligheid, geluidsdichtheid, duurzaamheid en esthetiek. "Voor ons is het een turnkeyproject, volledig op basis van maatwerk", vertellen commercieel manager Paul Leusink en accountmanager Bert van Doorn van REINÆRDT Deuren bv.

De begeleiding van REINÆRDT Deuren bv loopt van uitvoerig advies, via productie en levering tot aan de montage. "Voordeel daarbij is, dat wij veelvuldig samenwerken met de hoofdaannemer en de wandenleverancier, waardoor een heldere projectsamenwerking op basis van ervaring en kwaliteit wordt geboden", aldus Leusink. "Dat is met name van belang waar de kwaliteit van het geleverde raakvlakken heeft. Zoals in de planning van de montage, de geluidsprestaties van de deuren en de esthetische afwerking. De architect wenst bijvoorbeeld een eiken betimmering van de wanden, en die wordt doorgezet in de deuren, maar aangebracht door de aannemer." Alle deuren vallen volledig weg in de wanden, waardoor voor een speciale ahangtechniek is gekozen. Een ander maatwerkaspect is de variatie in dikte: er worden deuren geleverd van 40 tot 71 millimeter. De esthetische eis dat gebruik gemaakt wordt van gefreesde inbouwdrangers en onzichtbare scharnieren, geschiedt op basis van de kwaliteitseisen van de fabrikant. Van Doorn: "Alle deuren met deze inbouwdrangers zijn bijvoorbeeld uitgevoerd met een door ons vastgestelde minimale dikte van 43 millimeter."

aanwezige stedenbouwkundige zicht- en rooilijnen, richtingen, grenzen, hoogtes en zelfs de positie van de bomen, zegt hij. "Van daaruit is het ontwerp voor het nieuwbouwvolume ontstaan. Als ik daar nu zo rondloop, moet ik zeggen dat het gerechtsgebouw zich ondanks het grote volume zeer goed in de omgeving voegt. Ontspannen, alsof het er altijd zo gestaan heeft."

UNIEKE HOOFDCONSTRUCTIE

De nieuwbouwlocatie bevindt zich nabij het centrum van Zwolle, naast een school en een ziekenhuis. Bovendien bleef en blijft de rechtbank recht spreken tijdens de gehele nieuwbouw- en renovatieduur. Dat stelt zeer hoge eisen aan het voorkomen van bouw hinder (trillingen en geluid), terwijl de nieuwbouw een zeer uitdagende constructie heeft, aldus bedrijfsleider Altie Bolt van bouwcombinatie Dura Vermeer Trebbe. Om zo flexibel mogelijk te zijn voor wat betreft de indeling van onder meer de zittingzalen, werken de dragende constructies voor de verschillende gebouwdelen en -functies (parkeeren, kantoren, zittingzalen) onafhankelijk van elkaar. Hiertoe is een 1,80 m hoge balkenrastervloer (stramien 3,60 x 3,60 meter) – in totaal 65 bij 58 meter – gecreëerd onder de drie kantoorverdiepingen. Deze gigantische tafelconstructie wordt gedragen door een tiental rechte en vijf v-vormige, tweestijlige kolommen met verschillende hellingshoeken en verdraaiingen ten opzichte van elkaar. De kolommen – in een grove betonstructuur naar wens van de architect – funderen op een serie betonplaten (1,5 meter dik en 64 m² groot) onder de parkeerkelder. Deze unieke constructie maakt een flexibele (her)indeling mogelijk en vergde gespecialiseerde bekistings-technieken. Vanwege de complexiteit van het gebouwwontwerp – met veel draaiingen en grote overstekken – is vrijwel alle beton in-het-werk gestort. "Van dit soort opvallende en complexe gebouwen worden er weinig meer in Nederland gerealiseerd. Heel erg bijzonder." ■

Bouwinfo

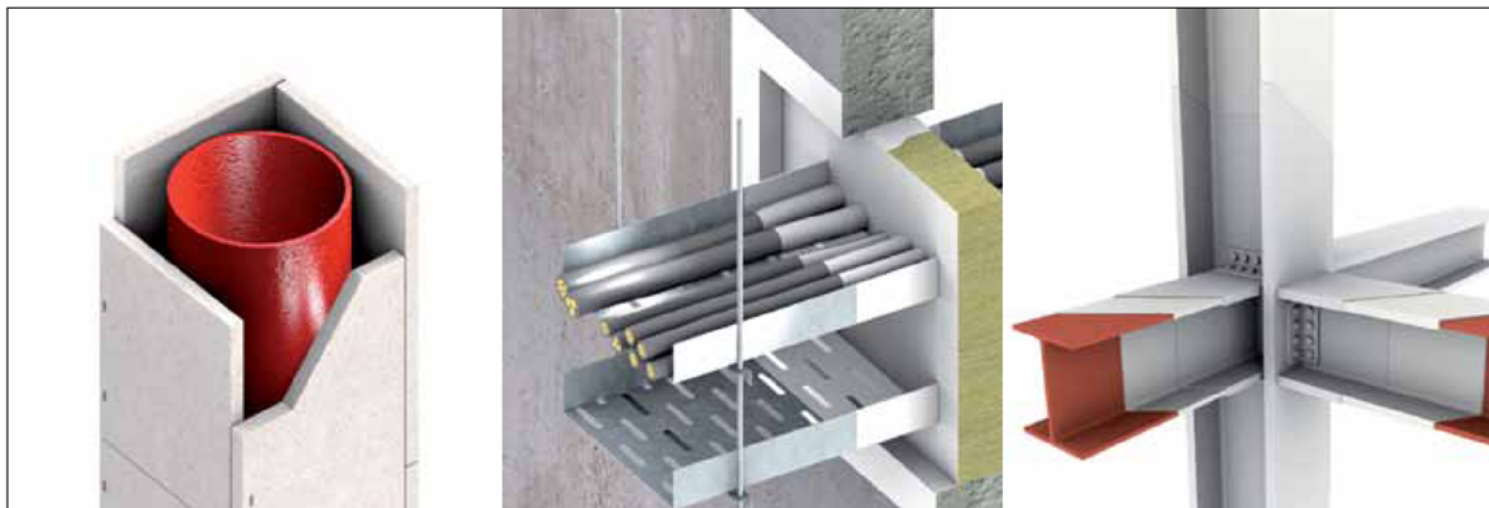
OPDRACHT ONTWERP ADVIES

Rijksgebouwendienst
Hootsmans architectuurbureau, Amsterdam
Royal Haskoning, Groningen (installaties); Arcadis,
Den Haag (constructie); Peutz, Zoetermeer (bouwfysica)
Dura Vermeer/Trebbe bouwcombinatie, Enschede
Croon Installatietechniek, Enschede (E);
Wolter & Dros BV, Amersfoort (W)

UITVOERING INSTALLATIES

BOUWKOSTEN BOUWPERIODE BVO

circa € 65 miljoen
2010 – 2014
16.420 m² (nieuwbouw); 11.725 m² (renovatie)

Wij zijn Brandex BV, uw partner op het gebied van bouwkundige brandpreventie. Naast het geven van specifiek advies op maat hebben wij jarenlange ervaring met het brandwerend maken van gebouwen. Denk hierbij aan het plaatsen van speciale, brandwerende beglazing en het brandwerend bekleden en het schilderen van staalconstructies.

Daarnaast spelen het aanbrengen van brandwerende doorvoeringen en het compartimenteren van gebouwen een grote rol bij het tegengaan van brandrisico's. Wilt u meer weten over de mogelijkheden op het gebied van bouwkundige brandpreventie? Vraag dan een geheel vrijblijvend gesprek aan via telefoonnummer 074 26 71 585. Per email kunt u contact opnemen via info@brandex.nl.